
Obsah

Předmluva	11
-----------------	----

Přehled použitých zkratk	15
--------------------------------	----

Část I.

Metamorfózy nadačního práva v Evropě.....	17
--	-----------

Úvodem	17
--------------	----

Kapitola 1

Proměny nadačního práva v Evropě: historické souvislosti.....	18
---	----

Kapitola 2

Proměny nadačního práva v Evropě: společné vývojové tendence na počátku 21. století.....	23
---	----

1. Úvodem	23
-----------------	----

2. Liberalizace nadačního účelu.....	23
--------------------------------------	----

3. „Privatizace“ dohledu nad nadacemi	25
---	----

4. Umožnění podnikání nadacím	27
-------------------------------------	----

5. Zpříšňování pravidel pro vnitřní organizaci nadace	28
---	----

6. Závěr	30
----------------	----

Kapitola 3

Jsou fundace z Venuše a korporace z Marsu?	32
--	----

Několik úvah nad pronikáním korporačních prvků do nadačního práva ..	32
--	----

1. Úvodem	32
-----------------	----

2. Fundace a korporace.....	34
-----------------------------	----

2.1. Základní charakteristika fundace	34
---	----

2.2. Základní charakteristika korporace.....	35
--	----

2.3. K rozdílům mezi fundací a korporací	36
--	----

3. Korporační prvky v nadačním právu.....	38
---	----

4. Charakteristika jednotlivých přístupů (modelů) ve vybraných evropských zemích	39
---	----

4.1. Model „tradiční“ (Německo / Švýcarsko)	39
---	----

4.2. Model „střední cesta“ (Lichtenštejnsko/Rakousko).....	40
--	----

4.3. Model „liberální“ (Nizozemí).....	41
--	----

5. Koncept zvolený pro fundace v novém českém občanském zákoníku.....	42
---	----

6. Závěrem.....	44
-----------------	----

7. Doslov.....	46
----------------	----

Kapitola 4

Nadace (a trusty) v kontinentální Evropě: pohled funkcionální	46
---	----

1. Úvodem	46
-----------------	----

2. Nadace ve formálně právním a funkčním pojetí.....	47
3. Nadační účel: středobod nadačního práva	48
4. K rozdílu mezi nadací a trusty (resp. trust-like institutes)	50
4.1. <i>Trust-like institutes v kontinentální Evropě</i>	51
5. Nadace před a po rekodifikaci soukromého práva	53
6. Svěřenský fond: jeho právní povaha a funkce	54
7. Závěrem.....	57

Část II.

Europeanizace nadačního práva	59
--	-----------

Úvodem.....	59
-------------	----

Kapitola 1

K překonávání bariér přeshraničního působení nadací v Evropě nástroji evropského práva	60
---	----

1. Úvodem	60
-----------------	----

2. Nadace v judikatuře Soudního dvora Evropské unie.....	61
--	----

2.1. Tzv. „ <i>Stauffer case</i> “	62
--	----

2.2. Tzv. „ <i>Persche case</i> “	63
---	----

2.3. Tzv. „ <i>Missionwerk Heukelbach case</i> “ a další.....	64
---	----

3. Přeshraniční působnost nadací a její limity	65
--	----

3.1. <i>Model Status Quo, případně v kombinaci s instrumenty “soft law”</i>	65
---	----

3.2. <i>Model harmonizace</i>	66
-------------------------------------	----

3.3. <i>Model smluvní</i>	67
---------------------------------	----

3.4. <i>Model Statutu Evropské nadace</i>	67
---	----

3.5. <i>Model Statutu Evropské nadace spolu s jednotným daňovým režimem</i>	68
---	----

4. Závěrečné shrnutí	69
----------------------------	----

Kapitola 2

Fundatio Europea: Quo vadis?.....	69
-----------------------------------	----

1. Fáze prenatalní.....	69
-------------------------	----

2. Zrození Fundatio Europea	73
-----------------------------------	----

2.1. <i>Základní charakteristika Fundatio Europea</i>	73
---	----

3. Fundatio Europea: Quo vadis?	77
---------------------------------------	----

Část III.

Nadační právo po rekodifikaci soukromého práva	79
---	-----------

Úvodem.....	79
-------------	----

Kapitola 1

Fundace v novém občanském zákoníku.....	79
---	----

1. Koncepce nadačního práva v českém prostředí.....	79
---	----

2. Změna systematiky uspořádání úpravy fundací.....	80
---	----

3. Krátký exkurs do novodobé historie českého nadačního práva (po roce 1990).....	80
4. „Mnohost“ nadačních forem.....	82
5. Subsidiarita uvnitř nadačního práva?.....	84
6. Specifika postavení zakladatele fundace	85
7. Pojmové znaky fundace	86
7.1. Účel fundace.....	87
7.2. Majetek fundace.....	89
7.3. Organizační struktura fundace.....	89
8. Povinnosti členů orgánu a jejich odpovědnost vůči fundaci	92
9. Dohled nad fundacemi a ochrana věřitelů	94
10. Stručné shrnutí rozdílů mezi nadačním fondem a nadací.....	95
11. Závěr	96
Kapitola 2	
Nadační fond po rekonstrukci soukromého práva. Subsidiarita či analogie uvnitř nadačního práva?.....	97
1. Úvodem	97
2. Právní rámec pro nadační fondy.....	100
3. Prostor pro vůli zakladatele.....	101
4. Subsidiarita versus analogie uvnitř nadačního práva?.....	103
5. „Mlčení“ zákonodárce.....	107
6. Závěr	109
Kapitola 3	
Nadační fond v realitě nového občanského zákoníku.....	110
1. Úvodem	110
2. Základní charakteristika nadačního fondu	110
3. Účel nadačního fondu	113
4. Majetek nadačního fondu a jeho použití	115
5. Podnikání nadačního fondu.....	117
6. Vnitřní poměry nadačního fondu.....	120
7. Reportní povinnost a audit.....	122
8. Zrušení nadačního fondu	122
9. Závěrem.....	123
Kapitola 4	
Odras proměn nadačního práva v judikatuře českých „nejvyšších“ soudů.....	126
1. Úvodem	126
2. Judikatura prvorepublikových „nejvyšších soudů“ související s nadačním právem	126
2.1. Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR, NS R I 313/22 (Vážný č. 1559).....	127
2.2. Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR, NS R II 328/20 (Vážný č. 717).....	127
2.3. Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR, NS R I 859/21 (Vážný 1533).....	127
2.4. Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ČSR, 16086/35 (Bob. F č. 7616).....	128
2.5. Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR, NS R V 16086/35 (Vážný).....	128

2.6. Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR, NS RV I 625/43 (Vážný č. 18669)...	128
2.7. Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR, Nejvyšší soud RV 16664/34 (Vážný)..	128
2.8. Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR, Nejvyšší soud RV 981/35 (Vážný).....	128
2.9. Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR, NS RV 9680/32 (Vážný).....	129
3. Nadace a nadační fondy v judikatuře českých soudů po roce 1990.....	129
3.1. Fundace soukromého a veřejného práva.....	130
3.2. K právní osobnosti „historických“ nadací.....	131
3.3. K právní povaze nadace a jejích účelu.....	132
3.4. K přizpůsobení dříve založených nadací nové právní úpravě.....	133
3.5. Nadace a restituce.....	133
3.6. Založení a vznik fundace (judikováno o jiných právnických osobách, ale použitelné pro fundace).....	133
3.7. Daňové souvislosti (judikováno i pro jiné právní formy, ale lze použít i pro fundace).....	134
4. Závěr.....	135
Kapitola 5	
Nadace, nadační fondy, svěřenské fondy a daně.....	136
1. Úvodem.....	136
2. Základní koncepční přístup a politické souvislosti.....	136
3. Daňová registrační povinnost.....	138
4. Veřejně prospěšný poplatník.....	139
4.1. Legální definice v § 17a zákona o daních z příjmů.....	139
4.2. Konstrukce daňového základu veřejně prospěšných poplatníků.....	140
4.3. Výčet daňových benefitů spojených s veřejně prospěšnými poplatníky.....	141
4.4. Snížení daňového základu pro dárce.....	141
4.5. Osvobození darů od daně z příjmů.....	143
5. Daňový režim pro nadace - shrnutí.....	143
6. Daňový režim pro nadační fondy - shrnutí.....	144
7. Daňový režim pro svěřenské fondy - shrnutí.....	144
8. Zahraniční fundace (trusty a obdobná zařízení) v českém daňovém právu.....	145
9. Závěr.....	146
Část IV.	
Srovnávací pohled do Evropy - vybrané otázky.....	147
Úvodem.....	147
Kapitola 1	
K formám fiduciární správy majetku v Německu, Rakousku, Lichtenštejnsku a České republice: stručný exkurs.....	148
1. Úvodem.....	148
2. Německá samostatná a nesamostatná nadace.....	149
3. Rakouská soukromá nadace.....	151
4. „Treuhänderschaft“ a nadace v Lichtenštejnsku.....	152

5. Svěrenský fond, fundace a přidružený fond v novém českém občanském zákoníku.....	153
6. Haagská konvence o aplikovatelném právu na trusty a jejich uznávání jako projev snahy o emancipaci trustových struktur v Evropě?	155
7. Závěrem.....	156
Kapitola 2	
K přípustnosti podnikatelských aktivit nadací v Evropě na počátku 21. století.....	157
1. Úvodem	157
2. Podnikání nadací	158
3. Formy podnikání.....	159
3.1. <i>Přímé podnikání nadací</i>	160
3.2. <i>Majetková účast na podnikání jiných osob, tzv. „nepřímé“ podnikání</i>	163
4. K limitům podnikatelských aktivit nadací v novém českém občanském zákoníku	163
4.1. <i>Základní pravidla pro podnikání nadací</i>	163
4.2. <i>Limity pro podnikání</i>	164
5. Ochrana věřitelů podnikající nadace	166
5.1. <i>Prostředky ochrany věřitele a jejich využitelnost</i>	166
5.2. <i>Ochrana věřitelů podnikajících nadací v novém českém občanském zákoníku</i> ...	170
6. Závěrem.....	171
Kapitola 3	
Nadační právo v Rakousku – vhodná inspirace nebo odstrašující příklad?.....	173
1. Úvodem	173
2. Historické souvislosti.....	174
3. Aktuální koncepční uchopení rakouského nadačního práva.....	176
4. Empirická data o lecčem vypovídající?	179
4.1. <i>Problém vnitřní rozpolcenosti nadačního sektoru v Rakousku</i>	179
5. Závěrem.....	181
Závěrečné shrnutí	183
Summary	185
Literatura a další použité zdroje	189
Použitá judikatura	196
Rejstřík	199